

CSIKILAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Gyovoda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illet minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. — Telefon hívószám 2. —</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FŐMUNKATÁRS: Dr. ÉLTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszörben számítottak. Kéziratok nem adatkak vissza.</p>
---	---	---	---

A nemzetközi konferencia.

Annak idején amikor Lengyelország felosztásáról volt szó, a nagyhatalmak összeültek és egymás között tanácskozás tárgyává téve a lengyel állapotokat, megegyeztek az iránt, hogy a felosztandó állam területéből kienek hol és mennyi jut.

A konferencia eredménye akkor is meglepetést keltett a nemzetek, a népek előtt, mert a népek sorsát intéző uralkodók nem igen szokták megkérdezni a nemzetet, hogy hozzájárul-e egy testvér nemzet végleges megsemmisítéséhez avagy nem, hanem e helyett kimondják, hogy az európai béke megkívánja, hogy ebben vagy abban az országban a rend és a béke helyre álljon és ha a rend és a béke másként helyre nem áll, akkor következik az illető állam felosztása.

Ez a felosztás különböző elvek szerint történik. Nemcsak az érdekek különfélesége, hanem az legfőképpen a hatalom nagysága, tehát az oroszán éhessége szokott irányadó lenni.

Igy történt Lengyelországgal. Most, hogy a Balkán félszigeten az átalakulások folyamatosan vannak és a török állam lábai alól a gyékényt Bulgária kihuzta, újra nemzetközi konferencia lesz. Ennek a konferenciának tárgyat fogja képezni Bulgária önálló királysággá történt átalakulása és Bosznia-Hercegovina anektálása folytán megváltozott helyzet.

A konferencia Londonban lesz. Hogy mi módon kerül a Balkán-félsziget ügye Londonba, annak magyarázata az, hogy Törökországnak protektora ez idő szerint Anglia. Előreláthatólag e konferencia végleges helyzetet teremt a Balkánon.

Bulgária lesz a bolgároké, Bosznia-

Hercegovina Magyarország és Ausztriáé. Nem is lehet ez másként.

A konferencián szóvá tétetik az, hogy mi jogon történt az annexió és mi jogon a bolgár függetlenségi nyilatkozat.

Ugy az egyik, mint a másik esemény a történelem folytonosságán, a nemzetek szerzett és birt jogán alapszik.

Bulgária már évtizedek óta, mint önálló állam jelent meg a külföld előtt. Kereskedelmi szerződéseit a maga nevében, függetlenül Törökországtól vagy ennek jóváhagyásától, kötötte meg s ezen eljárása ellen a porta nem is tiltakozott.

Különbben is régi jogon mindezekhez jogcime is volt. A bolgárok régi cárja független államnak volt uralkodója.

Nagyon természetes, hogy a XVI. és XVII. században a török hatalom túltengése idején nemcsak a Balkán-félsziget, hanem bizony Magyarország is sokáig nyögte a török hatalom túltengését, de azért ki merné állítani, hogy Magyarország ez idő alatt elveszítette önállóságához való jussát? Azt hiszem senki így vagyunk Bulgáriával is.

Mert Bulgária is fizetett vazallusi adót eddig Törökországnak, de ezután már nem hajlandó fizetni.

Ilyen esetben mi lehetne más feladata a konferenciának, mint az, hogy valami karterítés-félt ítélet meg Bulgáriával szemben Törökország részére egyszerűsítsa.

Evvel kecske is kapott, mert jól nem lakott és a káposzta is megmaradt.

Az új török állam pedig saját területére szorult Bulgáriával szemben is.

Bosznia és Hercegovinának helyzete nagyban különbözött a Bulgáriáétól, mert e két tartomány közel félszázad óta vazallusi adót nem fizetett Törökországnak.

A Törökország e tartományhozi jo-

gairól ha kifejezetten nem is, de hallgatagon már régen lemondott.

Az ő joga már elévült.

A berlini szerződés értelmében e két tartományt birtokába vette Magyarország és Ausztria és azóta békésen birtokolja, avval mint sajátjával rendelkezett, igen nagy költségeket ruházott be és e kiadások nekünk még eddig meg nem térültek.

A nemzetközi konferencia tehát Bosznia és Hercegovina annexióját egyszerűen tudomásul veszi.

Azok az államok, akik a konferencián részt fognak venni, maguk engedtek jogot, illetve adtak megbízást a berlini szerződésben Magyarország- és Ausztriának a megszállásra, a rendet és békét tűzve ki feltételül.

Hát a berlini szerződés óta Bosznia-Hercegovinában volt is és van is rend.

A feltétel teljesített, a megállapodás perfekt. Törökországot formai jogainak elvesztésével nagyobb kár nem érheti. Ez pedig nem nagy kár. Valóságban semmi.

A háború hírek és készülődések a törökök részéről nem is ellenünk irányult kezdettől fogva, hanem Bulgária ellen.

És egy török-bolgár háború a helyzet mai állása szerint több mint valószínű.

A nagyhatalmak ugyan a nemzetközi értekezleten óhajtanak elintézni az egész török-bolgár konfliktust, de minden háborús készülődés ellen való tiltakozásuk dacára a mozgósítási hírek úgy a bolgár, mint a török részéről kétségtelen megerősítést nyernek.

Szerbia szintén nem fér a bőrében. Ez az országocskó vajon mit akar velünk, mint nagyhatalommal. Az írják, hogy így gondolkodik: megkezdem a háborút és bizonyos, hogy megvernek;

ekkor azonban bele szólnak a nagyhatalmak és a magyar-osztrák hadseregnek vissza kell vonulni.

Hát lehet így gondolkozni Szerbiában, de nem Nyugat-Európában. A nagyhatalmak egymással szövetségben vannak és egymás ellen az európai békét nem a szerbek félszékeldőseiért, hanem az egész Balkánért sem fogják megbontani, mert a béke megbontása egy olyan európai háborút jelentene, amelyet még Európa nem látott, mivel a legújabb hudi felszerelések és tüzkodó puskák rengeteg ember áldozatot követelnének.

Legjobb tehát egy nemzetközi értekezleten elintézni a keleti kérdést.

Anglia, Franciaország és Németország vegyék kezükbe az ügyet. Mi mint érdekeltek az előkészületekben és közbenjárásokban részt nem akarunk venni.

Hihetetlennek látszik, hogy e három nagyhatalom békét ne tudna teremteni, akkor amikor a bolgár fejedelem minden áron a béke mellett van. Igaz ugyan, hogy Bulgária nem mint sértett fél szerepel, de ez a dolog lényegében nem változtat, mert a sértett félnek ha elégtételt szolgáltat, akkor az egyensúly helyre áll.

Reménytel és bizalommal nézünk az összeülő nemzetközi értekezlet elé, amely hivatva van a nemzeteknek a nyugalomát visszaadni.

Mert a nyugalomra, a békére szükség van.

Törvényhatósági közgyűlés.

Csíkszereda, 1908. október 16.

Vármegyei törvényhatósági bizottsága folyó hó 16-án tartotta meg rendes őszi közgyűlését, Kállay Ubul főispán elnöke alatt, a bizottsági tagok élénk részvételével. A közgyűlés rendes és póttárgysorozatába igen sok fontos és a vármegyét közelről érdeklő ügy volt felvéve. Ezek közül kiemeljük különösen azokat,

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Őszi dalok.

I.

...Kivisznek egyszer oda;
 Letesznek a földbe,
 Sötét, rideg siri honba.
 — S ott hagynak örökre...

...Századok éjje száll rám,
 És csöndes nyugalom.
 Nem hat, nem hat semmi hozzám!
 — Csak alszom, álmodom...

II.

Majd egy sirásó eljön... kijön...
 S a süppedt hant helyén;
 Ott, ahol porlok én,
 Egy másnak gödröt ás...

Majd egy sirásó eljön... kijön...
 S a mélyből dal mellett
 Egy koponyát kivét...
 Egy piszkos koponyát...

Prókul.

Kétféle szerelem.

— Reméltem orvos ur, hogy drága betegem állapota jobbra fordul?

Óhajtanám, hogy a remény ne hagyja el önt asszonyom. Azonban mint orvosnak kötelességem őszintén szólni: Férfje állapota nagyon veszélyes. A láz felette magas fokra emelkedett. Azért el ne mulasszák gyakran hideg vizes kendővel dörzsölni a beteg mellét és hátát s az ablakok éjjel is nyitva maradjanak, mert a zárt levegőben szaporodnak a bacillások. Különbben, ha ön akarja asszonyom, elhívom két kollegámat, kik a közel falvakból néhány órával előbb érkeztek ide, egy másik súlyos beteg érdekében; majd együtt tanácsunk a beteget illetőleg.

Tegyen úgy, mint jónak látja orvos ur, csak mentse meg szegény férjem!

— Erre nézve Isten segélyével, ami csak lehetséges, mindent elkövetek.

Az orvos e szavak után köszönt s távozott, a szép fiatal barna asszony pedig szeméihez emelve zsebkendőjét, hangos sirásra fakadt.

A rokonok, jó barátok és ismerősök — kiket a részvét, vagy kíváncsiság vezetett a házhoz — vigasztalták.

— Ne sirj kedves Margit, az örökjóságú Isten megtartja őt számodra.

— Még súlyosabb betegségből is gyógyultak fel elegend, azért ne adja magát egészen a bánatnak édes lelkem.

— Ne essék kétségbe asszonyom, férje jobban lesz.

— Ha ily nagyon bántódom kedvesem, te is lebetegszel. Végy erőt magadon.

Ilyen s ezekhez hasonló szavak hangzottak ajkaikról.

De a vigasz, a részvét szavai nem bírták megnyugtanni a nőt, egyre sirt, egyre zokogott.

— Drága férjem, egyetlen, kimondhatatlanul szerettél jó Geröm, mi lesz velem, ha te elhagysz engem? Ha a halál jég hideg lehelete érint, ha munkás kezeid megmerevülnek, ha szemeid örökre lezárulnak, ha megszűnik dobogni szerető szíved, mi lesz akkor velem?

Kétségbeesetten tördelé kezeit.

A körülötte levők részvéttel tekintettek rá s a vigasznak legegyszerűbb szavait felhasználták, hogy fájalmat enyhítsék.

Az emberszeretlet élő példánya, a mindenki által nagyrabecsült férfiu, ott feküdt a mellékszobában. Csak az ápolónő volt mellette. Az orvos meglátotta, hogy a látogatók huzamosabb ideig ott tartózkodjanak, mert sok ember egy szobában rontja levegőt.

A bántódom nő gyakran bemeleg beteg férjéhez; följe hajlik; simogatja égő homlokát; gyöngéden fölemeli s citromos vizet itat vele, hogy enyhítse ezáltal láztól kiszáradt nyelvét.

A szerelem legkedvesebb szavait intézi hozzá: — Drága lelkem, szegény beteg Geröm, oh

mint fáj nekem, hogy szenvedni látlak! De jobban leszsz edesem, szeretett férjem, egyetlen boldogságom! Ugy-e, már is könnyebben érzed magadat?

S tapogatta üterét, csókolja a beteg forró kezét, de aggodalma nőttön nő, mert a gyorsan lüktető erek a láz fokozódását jelentik.

Az ablakon beszűrődő napfény ráveti sugarait a beteg arcára, melyet a láz sötét pirosra festett; a máskor derült vonásokon oly kifejezés ül, mely a szemlélőben részvétet és aggodalmat kelthet.

Szeméi villognak és ajkai érthetetlen, összefüggés nélküli szavakat mormognak.

A nő ijedelme, kétségbeesése határtalan.

Izgatottan járkal egyik szobából a másikba; gyakran az órára tekintget, lázas türelmetlenséggel várva az orvosok érkezését; majd leül s fejét kezére hajtva, tűnődik, tépelődik afőlött, hogyha férjét elveszíti, mi lesz akkor vele?

Szülői nincsenek; lámasz, keresz nélkül kell élnie, nélkülözések között, mert férje elhunytával megszűnik az eddig élvezett jólét és kényelem, minthogy ennek fáradhatlan munkássága szerezte ezt meg számára. A vagyonnak, mi férje után marad, nagyobb részét a rokonok öröklék.

Fájt, nagyon fájt neki az a gondolat, hogy ha örökre meg kellene válnia a szeretett férjétől, de még inkább fájt azt tudni, hogy férje elvesztésével megszűnik a gond nélkülű élet és neki is, mint annyi másnak, küzdelemmel, fáradsággal kellend tovább haladnia az élet-pályáján.

Hagyjuk el a bántódom nőt, mig az orvosok megérkeznek — van közelében elég részvevő kebel bánatának enyhítésére — s a képzelet szárnyain, távol vidéken, keressünk fel egy másik szintén bántódom teremést!

Ez egyedül, elhagyatva él a nagy világon, küzdve a létért.

Szegényes szobáckájában az asztal mellett ül, kezében fehér himzést tartva, de csak ritkán ölt egyet-egyet; gondolatai egy távol levő sze-

retett lénynél kalandoznak. Végre leteszi munkáját — pedig sürgös — hátradől székeben és egészen átengedi magát szomorú gondolatainak.

Olykor nehéz sóhaj szakad föl fájó kebléből, szeméi könnyekkel telnek meg s halkán zokog érte, kit Isten más nő mellé rendelt életársul, de akit ő szeret egész lelkéből, minden érdeket, minden célt nélkül. De talán még sem minden cél nélkül! Mert az a férfi, ki töle oly távol lakik, reá nézve az, ami a sötétben tévelygőnek egy tündöklő fénypont, a sivatag pusztában haladó fáradt vándornak a lombos palmaerdő.

Ha lelkét elsötétíti a bánat felhője, mint midőn az éj fekete szárnnyaival beárnyékozza az egész látóhatárt, az a gondolat, hogy van a távolban egy fenkölt lelkű nemes lény, ki önzetlen igaz baráti vonalozással viselkedik iránta, az elhagyatott árva iránt, ez a gondolat, mint ragyogó csillag tündökölt a vak-éjben; ha a létért való küzdelemben kimerült, ha sügedten tekintett végig tövisekkel megrakott életpályáján, fáradt lelke a szerett barátnál pihent meg, miként a vándor, ki hosszu kinos utja után egy zöldelő oázra talál.

A szeretett barát most élet-halál közt lebeg. De a szegény leány ezt csak képzelete világán látja, mert őt a szomorú körülményről senki se értesítette. Kinek is volna a beteg rokonai és ismerősei közül bár halvány sejtése arról, hogy a messze távolban egy szegény leányt éj-el-nappal szörnyű aggodalmak gyötörnek a beteg férfiúért? Ennek a leánynak titkolnia kell érzelmeit; bánatát nem oszthatja meg senkivel; őt nem környezik rokonok és barátok, hogy a részvét és vigasz szavaival enyhítsék lelke mély keservét. Sőt ha sejtene valaki, hogy mily rajongva szereti ama férfiut, ki férje egy másik nőnek, bizonyára kigunyolná őt, vagy megvetéssel fordulna el tőle, de részvétet, szánalmat nem érezne iránta. Pedig az ő vonzalmá lizsla, salaktalan, ment minden számításról. Ő nem várt egyebet a szeretett férfiutól, kit viszontlátni nem remélt, csak olykor egy-egy vigasztaló levelet. Mert enyhítéletet szerez az árvának,

melyek ugy fontosságuknál, mint az irántuk mutatkozó érdeklődésnél fogva különösebb figyelmet érdemelnek.

Mindjárt az ülés elején parázs vitaközvetítés kezdődött az ülést megelőzőre, hogy Vákar P. Ártúr szabályszerű időben indítványt terjesztett be Borszék- és Tusnádfürdők ügyében, mely indítványt szóval fogja megindokolni. Dr. Novák Albert bizottsági tag kétségbe vitte Vákar P. Ártúr indítványozási jogát azon egyszerű okból, mert indítványt tevő nem rendes törvényhatósági bizottsági tag, hanem csupán póttag s mint ilyen a szokásnak megfelelőleg nem lett behíva. Ugyanezen álláspontot foglalta el dr. Gaal Endre bizottsági tag is. Ezzel szemben azonban dr. György Domo-kos tiszti főügyész azt vitatta, hogy a törvényhatósági bizottság póttagja is élhet külön behívás nélkül indítványozási joggal. A közgyűlés ezt elfogadta, az indítvány megindokolására azonban nem került a sor, mert indítványt tevő a közgyűlésen nem jelent meg, minél fogva az indítvány tárgytalanná vált.

Régi kívánságát, teljesítette a törvényhatóság Gyergyó-Remete községnek azon határozatával, hogy a Gyergyó-Remete és Ditró községek között levő botrányos rossz községi utat a törvényhatósági közutas közé emelte. Ezt kívánatos tette nemcsak az uton lebonyolított nagy forgalom, hanem mintegy 6000 lelket számláló nagyközséghez egyedül vezető s a legközelebbi jövőben vasúti hozzáférést is lehetővé teszi az utat maradványait.

A közgyűlés dr. Bocskor Béla nyugalmazott tiszti főügyész kamatköveteléseit nem állapította meg, jellehet az általa a múltban képviselt pénztárak, illetve alapok vele szemben esetlegesen felszámították a differenciális kamattal. Ez álláspontot dr. Erős Vilmos bizottsági tag fejtette ki, azonban eredménytelenül.

A vármegyei tiszti nyugdíj-alap 1909. évi költségvetéséről, ahol 39,000 korona hiány mutatkozik, kimondotta a közgyűlés, hogy nem veti ki az ennek megfelelő 8 1/2 %-ot kitevő vármegyei pótdadót, hanem annak fedezésére államsegélyt iránt folyamodik. Régebben a megyei tisztviselői nyugdíj-alap hiányát a vármegye nem pótdadóból, hanem a magánjavak jövedelméből fizette, azonban a miniszter jövőre néve kijelentette, hogy a magánjavak a célra való felhasználásához nem járul hozzá s így fedeztetni másként, mint államsegély útján gondoskodni nem lehetett. Ez ígyben a vármegye alispánja egyszerűsített felajánlással arra, hogy a szükséghez képest a kiadások fedezésére kölcsönt vehessen fel. Ami a 39000 korona hiányának államsegélyből leendő fedezését illeti, valószínűnek tartjuk, hogy abból a törvényes 5 százaléknak megfelelő részt mégis csak pótdadó fogja szolgáltatni.

A közszolgálat érdekében sűrűn szükség kielégítését célozta a törvényhatóság távbeszélő hálózat létesítése. Ma már nélkülözhetetlen s ott találjuk majdnem minden vármegye közszolgálatában. A hozzájárulási költségeket egyes községek vonakodva megtagadják, nem maradt más hátra, mint a törvényhatósági pótdadó. Ezt a törvényhatóság egyhangúlag el is fogadta. Mértéke 1 százalék lesz. A tervezet szerint össze lesz köve minden kör- és községi jegyzőség székhelye a központon és illetékes járási székhelyével. A létesítés körül vármegyének alispánjának nagy érdemei vannak,

ki a közérdeket szolgáló ügyért sokat fáradozott.

Méltányosnak találta a közgyűlés öv. Lazozina Kirólynének, a vármegyei Vigadó bérletjének azonnali kifizetését, amelyben az utolsó évi bérletből 1000 korona elengedését kérte. Dr. Erős Vilmos bizottsági tagok az elengedés ellen, kijelentvén, hogy a mostani bérlet a vendéglőt és szállodát nem kezeli úgy, hogy az megfelelő lenne, s éppen ezért nem érdemli meg azt, hogy neki bér engedjék el, de a törvényhatóság dr. Bocskor Béla, dr. Ujfalussy Jenő, dr. Csiky József, dr. Nagy Béni és Kovács János többszöri hozzászólása után arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bérlegedést megadja, mert a mostani bérlet a régiéhez képest mégis elég rendben tartja az épületet, tetemes átalakítási költségei vannak, amit a vármegye kellett volna hordozzon s hogy férjének elhalálása folytán családja olyan súlyos anyagi körülmények közé került, amely indokolta teszi a méltányosság elvei szerint rajta segíteni.

A polgári leányiskola bemlakó növendékeinek felügyeletével Császár Jolán tanítónő bízott meg. Az iskolával a vármegye vezetősége úgy látszik nincs megelégedve, mert szabadulni akarván a fenntartásával járó tetemes és állandóan emelkedő költségektől, e tárggyal kapcsolatban a törvényhatósági bizottság kimondta, hogy az iskolának állami kezelésbe vételét illetékes helyen felajánlja és közbenjárásra a vármegye főispánját felkéri.

Dr. Gaal Endre vármegyei aljegyző, tb. főszolgabíró bejelentette, hogy a Csikszereében megjelent „Székelység” című politikai és társadalmi hetilapnak felelős szerkesztője, valamint dr. Elthes Gyula közigazgatási joggyakornok, tb. szolgabíró bejelentette, hogy a Csikszereében megjelent „Csiki Lapok”-nak főmunkatársa, amely bejelentéseket a törvényhatóság tudomásul vette, s kimondta, hogy a felelős szerkesztés, valamint a főmunkatársi részvétel a vármegyei tisztviselői állásokkal nem inkompatibilis.

A közgyűlésen választás is volt. Ugyanis a Rancz János főesperes halálával megüresedett egy közigazgatási bizottsági és egy állandó választmányi tagság. Közigazgatási bizottsági tag lett titkos szavazás útján Takó János dítrói alesperes-plebános, míg állandó választmányi tagnak egyhangúlag Hajnóczy Ignác országgyűlési képviselő választották meg.

A közgyűlés legfontosabb és legégetőbb kérdése a sokat vajdó pénzügyigazgatóság felállítás volt. E kérdésben még ma sincs, semmiféle eredmény elérve. Éppen ezért nagyfokú érdeklődést keltett a törvényhatóságban. Régen nem volt olyan hosszú, általános és elkeseredett vita, mintyent ez a kérdés előidézett. Arról volt szó, hogy fogadja el a törvényhatóság a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök azon határozott ajánlatát, hogy építsen a vármegye egy második emeletet saját székházára, avagy az ezzel szomszédos régi törvényszék kiaknázzalton helyére emeljen megfelelő palotát. Az előbbi a törvényhatóság hazafias indokokból már régebb visszautasította, az utóbbira pedig máj napig sem adott feleletet. Pedig bizony állíthatjuk, hogy ha a törvényhatóság a maga idejében megtevé volna a kívánt ajánlatot, ma a pénzügyigazgatóság régen letárgyalta és befejezett kérdése volna a vármegyének. Elvégre az olyan

mindegy, hogy Csikszere mélyik részén építke fel a pénzügyigazgatási palotát, hogy az elhelyezés kérdése egy pillanatra sem lehet akadály egy ily közérdeku és égető közintézmény létesítésének. Igaz ugyan, hogy a pénzügyminiszter megkívánja, hogy a palotát megfelelő bérösszeg fejében építse fel a vármegye és adja bérbe az államnak. De hisz ennél jobban nem is jövedelmezhető a vármegye jelenleg kötvényekben heverő pénzét. Még ha áldozat volna -- a minthogy nem az -- akkor is megtehetünk valamit a pénzügyigazgatóság elnyeréséért, mert ha meggyőződést szerzünk, minden vármegye óriási áldozatokat hozott hasonló esetekben. De lett is pénzügyigazgatósága.

Nálunk a felállítás már két évvel előbb elvileg el volt fogadva. Csak a kivitt biztárkánk. Ma pedig ott vagyunk, hogy deputációt kell küldnünk a miniszterhez azért, hogy vajon ugyanazt gondolja-e, amit ezelőtt már két évvel megírt és kívánt. Mert ha nem, akkor elől lehet kezdeni az egész ügyet.

Egy új határozat létrehozásáért felvonultak a szónokok több rendben. Hozzászólt a kérdéshez az elnöklő főispán, az alispán, Mikó Bálint, dr. Erős Vilmos öt ízben is, dr. Ujfalussy Jenő, Kovács János, Orel Dezső, dr. Balló István, dr. Novák Albert, Pál Gábor, Balog István, Elthes Zsigmond, Csizser Imre. A vita oly elkeseredett és éles ellentétben állt volt, hogy a kérdésnél a főügyző többszöri felszólalás után névszerint szavazást kért, mi meg is történt. A sok indítvány és határozati javaslat közül szavazattöbbséggel a vármegye alispánját fogadták el, mi egy deputáció kiküldése volt a pénzügyminiszterhez. A törvényhatóság kiküldött Kállay Ulul főispánt, Fejér Sándor alispánt és dr. Ujfalussy Jenő polgármestert. Értesülésünk szerint a küldöttség a napokban már kihallgatásra jelentkezik. Csak már mielőbb eredményt látnánk.

A községi ügyek körül lelemlendő, hogy Csikszentgyörgy és Bánkálva egyesített községek szétválasztása, illetve nagyközségek alakulása végre-valahára kimondatott.

Legvégső pontját képezte a tárgyszorozatnak az erdélyi róm. kath. státus újabb megkeresése kamatellenes kölcsön iránt. Ebből akarná a státus felépíteni a szemináriumot, melyet rég magára vállalt. A kérelmet a törvényhatóság természetesen lakonikus rövidséggel megtagadta. Ha pénze volna, akkor is nagy balek volna ez a vármegye, ha azok után az óriási áldozatok után, melyeket tett egy státus-gimnáziumért vármegyei érdekből, még további áldozatokra is hajlandó volna. Az állam elvállalta a főgimnáziumot. A vármegye az internátust. Felépíti mind a kettőt. Éppen ezért építse fel a státus is az általa elvállalt szemináriumot. Itt most kerülő utaknak nincsen helye. Hogy pedig e három egyszerre, egyidejűleg építendő, ahhoz szó sem férhet.

A közgyűlés délután fél 3 órakor ért véget.

Csikvármegye a tüdőbetegekért.

A temető ünnepén, halottak napján, a szegénysorsú tüdőbetegek szomorú ügye lép előtérbe. Mindenütt visszhangra talál a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület kérése jelszava. Asszonyok! Leányok! Igy tekek! Kössetek a halottaitoknak szánt koszoruba egy szál virá-

gal kevesebbet s azt ajánljátok föl a halál pítvárában levő tüdőbetegek meggyógyítására.

Az országban mindenütt rendeznek a szegénysorsú tüdőbetegeknek temetői gyűjtéseket. Nem sokból áll az egész. Négy, öt úri nő megbeszéli a dolgot. A temető bejárója elé tesznek egy ládikát, szekrénykét, vagy kosarat. Aztán fölolvátva öriák s fölhivják adakozásra a közönséget. És a közönség a maga irgalomadó-mányát oly szívesen adja erre a felebarátai célra. Bizony, ha a könyörtelnek ez a munkája dívatba jönne, nem 80.000 ember halna meg az országban, sokkal kevesebb. Ezekkel kevesebb.

Vármegyének embermentő alispánja, a főszolgabírák, községi előjárók hatalmas segítséggel vannak vármegyéinkben. Mintegy 200 gyűjtőtársoly van a községekben s a mai naptól azokba szintén gyűjtik az irgalom filléreket. Csak aztán ezt a szent vámot senki meg ne tagadja.

Lapunkban közfelfogjuk tenni a vármegyéinkben s az egyes járásokban gyűjtött adományokról szóló jelentéseket. S örmünkre szolgálna, ha az áldozatkészségnek az altruizmusnak tüdőköltő példáját a mi vármegyéink, városunk nyújtáná.

Igen kérjük olvasóinkat, közöljék velünk, hogy hol alakult temetői gyűjtő bizottság? És általában kérjük, hogy segítsék meg a derék egyesületet, mely a gyűjtött összegből elsősorban az életüket nála (és vármegyéinkből is) eszedező tüdőbetegek betegkelet gyógyítja ki, másodsorban új tüdőbetegeket gondozó házakat épít. Az ügy sikere hölgyeink kezébe van btevé.

Gyözelműket hirdessék a fölszárított könyvek és a haláltól megváltott emberek halálímája.

Esküdtszéki tárgyalások.

Első nap.

Folyó év október hó 19-én szándékos emberölés büntette miatt vádolt Albert Antal lsvané elleni bűnygyben a csikszere dai kir. törvényszék esküdtszéki bírósága Fekete Imre kir. törvszéki bíró elnöklete alatt Csikszér János és Baldi Aurél kir. trvszéki bírák részvétele mellett a fenti napon hozta meg ítéletét. A kövzdat Jeney László kir. ügyész képviselte. Védő: Kormos Emil volt.

Rendes esküdtek: Seivárth Rezső, Brassai Károly, Tompos Pál, Kricsa Zoltán, Mayer János, Kiss Sándor, Potovszky László, Nagy Gyula, Szász János, Kopacz Lukács, Szabó Lajos és Jakab János.

Pótesküdték: Jakab Ferenc, ifj. Korodi János.

Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság Albert Antal lsvané vádlottat, ki 1908. augusztus 7-én testvérbátyját Albert lsván lsvánét egy késsel agyonszúrta, három évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Második nap.

Folyó hó 20-án Szabó János leblek csikszentgyörgyi lakos ellen halál okozó súlyos testi sértés miatt ítékezett az esküdtszéki bíróság.

Ugyanis vádlott 1908. évi augusztus 24-én Csikszentgyörgyön Miklós Sztójka Györgyöt hátulról, orozva megtámadta és hét erős keszurással annak halálát okozta.

ha van valaki, ki igazi részvétellel viseltetik sorsa iránt.

Ő arról nem tehet, hogy annak a férfinak jóságos tekintete, résztvevő szavai és baráti szeretettel áthatott sorai felélesztették szívében a szunyadó szikrát.

Neki titkolnia kell érzelmeit, mert az önző világ nem hinné el, hogy kimondhatatlan, mely szerelme dacára, megelégszik azzal, ha a szeretett barát a távolból érez iránta vonzalmat. És nem hinné el a világ, hogy ő annak a férfinak nejét nemcsak nem gyűlöli, de sőt ismeretlenül is szereti. Nem gyűlöli, mert a nőnek, ki neje volt már barátjának, mikor őt megismerte, több joga van hozzá, mint neki. Szereti a nőt, mert barátja is szereti, akit pedig ez szeret, azt ő sem tudná gyűlölni. De ezt a világ nem hinné és nem is hihethé el, azért neki titkolnia kell érzelmeit.

Pedig ha egy résztvevő kebel előtt beszélhetne aggodalmairól, gyötrelmeiről, melyek a szeretett férfi hallgatása miatt egész lelkét el-töltek, talán kevesebbülne aggodalmait, enyhülnének gyötrelmei. Ha valaki által tudomást nyerhetne barátja hogyléte felől, megszűnne a bizonytalanság, mely még a szomorú való tudásánál is kínosabb. Annyit tud csupán, hogy barátja legutóbb irt levélben meggyengült egészségéről panaszkodott. S minthogy ő röglön irt levélre, kérve barátját, hogy ha jobban érzi magát, nyugtassa meg őt azonnal egy pár sorban s mert kérelme nem lett teljesítve, ebből nem következtethete egyebet, mint azt, hogy a szeretett barát nagyon rosszul lehet.

Oh ha látatlanná változhatnék, szárnyai nőhetnék, hogy hozzá repülhetne, ágya fölé hajólhata s tekintetét szenvedő arcán pihen-tette meggyőződést szerezhetne afelől, hogy lehet remény felgyógyulásához. Vajjon mit csinál most, elhagyta-e már beteg ágját? Vajjon éppen most írja-e számára a hetek óta basztalanul várt sorokat? Vagy talán már ott nyugszik a csendes temetőben?

Hisz akkor kialudt az az egyetlen csillag, mely lelkének sötét éjjelében tüdőkölt, akkor

sivatag életútján nem leli fel többé a lombos pálmáerdőt, melynek árnyában elfáradt lelke pihenést talál...

Térdre borul, kezei összekulcsolja, szeméit cglfel emelve így imádkozik:

— Ne véd bűnök ön csodatevő lsten, ha azért fohászodom Hoziad, hogy szabadíts meg engem e gyöttrő bizonytalanságtól valamely módon. Ha még nem szólítottad ki őt az élők sorából s ha alázatos kéresem szent akaratoddal nem ellenkezik, úgy eszedem: hagy őt még a földön, hogy szomoró árvaságomban legyen ki részvétellel gondoljon reám. Bocssás meg szegény gyarló teremtményednek, hogy nem bírja kitépni szívéből ezt az érzelmet. Oh vigasztalj meg engem árvak lstené!

Keressük fel újra a beteget.

Most éppen három orvos áll ágya mellett. A háziorvos várja két társa véleményét. Ezek egyike a hévmértő illesztli a beteg hóna alá, hogy megbizonyosodjék afelől, hogy hány fokra emelkedett a láz.

— A krízis nem sokára beáll. Alig hiszem, hogy állapotja jobbra forduljon, mondja halkan társainak.

A másik orvos a beteg melléhez, hátához illesztgeti fülét, tapogatja e testrészeket s szintén halkított hangon így szól:

— A máj meg van dagadva. A tüdőket nyomja; a vesék működése gyenge. Minthogy a máj és vesék nem teljesíthetik reudszerezen működésüket, nem tudván elválasztani a savakat a vértől s mert a tüdő leginkább van vérrel telve s leggyengébb szerv, a savaktól gyuladást kapván, nekünk oda kell működnünk, hogy a rossz nedvek a testből eltávolíttassanak, a veséknek működési képességét visszaadjuk, a máj daganatát lepasszjuk, hogy ez is helyesen működhessék és ha ez sikerül, a tüdőbaj elmúlik.

Aztán tanácskoznak afelől, hogy minő gyógyszereket alkalmazzanak, melyek biztos eredményre vezethetnének, a máj- és vesék termé-

szetes tevékenységét helyre hozni s megszüntetni a gyomor akadályait.

Végre hosszas eszmecsere után rendeltek gyógyszereket.

A beteget hideg fürdőbe ültették s durvakendőkkel dörzsölték, hogy ezáltal a vér keringését elősegítsék.

Miután a beteget visszafektették ágyába, a mellékszobába léptek, hol a bánatos feleség remény és kétség között várakozott s elmondották utasításait, hogy minő eljárást kell követni az ápolást illetőleg.

— Szóljanak uraim jobban lesz-e lérjem? kérdé a feszült várakozás kifejezésével arcán.

— Ezt most még csak az lsten tudja, mondá az egyik.

— Nagyon súlyos a baj, de azért reméljen asszonyom! — szólta a másik.

— Tessék rendeteinket pontosan, minden eltérés nélkül betartani; én hiszem, hogy lsten után visszaadhatjuk őt az életnek, így beszélt a háziorvos.

— Minden szavukat parancsként veszem. csak e drága jó ember maradjon életben és egész életében mindig élni fog szívében a hála önök iránt!

Néhány szó váltás után az orvosok eltávoztak.

A nő férje ágya mellé ült, nézte arcát, tapogatta ütérét, figyelte lélekezeltét.

Az a szegény a távolban életét adná azért, ha beteg barátja mellett ülhetne bár néhány percig, ha láthatná őt. De ez meg van tagadva tőle és a bizonytalanság oly erősen gyöttri, hogy ezt már tovább ki nem bírja.

Irni fog neki. Hátha csak muló baj volt az, melyről utolsó levelében említett tett s most már teljesen egészséges; hátha egyéb alapos, de nem oly lesújtó ok, akadályozza őt a levelírásban.

Nem, nem, tovább ki nem bírja e kínzó bizonytalanságot!

S tollat ragadva lázás sietséggel veté papírra e sorokat:

»Édes jó Barátom!

Hetek óta nagy aggodalmak közt várom sorait. Sokat tudnóm hallgatása miatt, mert ön utolsó levelében gyöngéledéséről értesített engem. Azt hiszem, hogy nagyon beteg, azért nem ad életjelet magáról. Pedig talán ok nélkül gyöttröm magam e gondolatlalt. Az lstenre kérem irjon csak egyetlen sort, hogy nyugodt lehessen önt öszintén tisztelő barátinője: Teréz».

Borítékba zárta a levelet s reá akarja írni a címet, de ekkor képeztelen ujjra látja barátját nehéz betegen feküdni s nejét megtörve a fájdalomtól ágya mellett ülni.

— Ha ő magánkívül fekszik — mondá magában — akkor neje felbonthatja a levelet... Nem akarom a nő fájdalomt tetézni azon tudattal, hogy férje vonzalmából juttatott egy parányi nekem, barátinőjének is.

A levelet darabokra tépve, el merül szomorú tépelődéseibe.

Megvan az emberi természetnek az a sajátsága, hogy annak, mi előbb határtalan öröme gerjeszt, nem tudunk úgy örülni később, midőn ez már reánk nézve megszokottá vált. Így van ez a bánattal is.

Lassanként megedződik az ember a szenvedésekhez, kevésbé érzi azon aggodalmak kínját, melyek miatt előbb majdnem eszt veszté.

Teréz is végre beletörődött azon szomorú tudatba, hogy az, kit ő oly kimondhatatlanul szeret, minden remény nélkül a jövőre nézve, vagy elköltözött egy szebb hazába, vagy elfeledte őt, kit változatlan baráti szeretetéről annyiszor biztosított.

Nem voltak többé könnyei; úgy érezte, mintha ezek jéggé dermedtek volna keblében. Dolgozott, hogy megszerezhesse ezáltal a megélhetéshez szükséges pénzt. A munkában telt egyik nap a másik utána.

Egyszer aztán megérkezett barátjától a máj nem várt levél.

Leirhatlan érzelem tölté el fájó szívét, amint megpillantá az ismert kedves vonásokat. Resz-

A bizottság valamint az esküdtek tagjai nem változtak.
A vádhatóságot Jeney László, kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Éltés Zoltán ügyvéd látta el.
Az esküdtek verdiktje jelen esetben sokkal szigorúbb volt, mert az erős felindulást nem fogadták el és a bíróság a Btkv 92. §-át sem alkalmazta.
E miatt a védőügyvéd semmisségi panaszt jelentett be és az ítélet nem lett jogerős.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés és áthelyezés.** A király dr. Potovszky András a kolozsvári ítélőtáblánál alkalmazott bírósági jegyzőt a kolozsvári törvényszékhez albirová nevezte ki.

Dr. Besztercezy István gyergyószentmiklósi kir. járásbírónak a székelykeresztúri járásbíróshoz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

— **Ügyvédi vizsgálat.** Dr. Botár Adolf f. hó 11-én tette le az ügyvédi vizsgálatot Marosvásárhelyt. Irodáját a napokban nyitja meg Csíkszentmártonon.

— **Eljegyzés.** Borka Lajos gyergyóremetei állami igazgató-tanító f. hó 10-én tartotta eljegyzését öv. Köllő Ferencné sz. Vadász Mari úrnóval Borszeken.

— **Dr. Nagy György nyilatkozata.** Dr. Nagy György országgyűlési képviselő egy nyilatkozatot tett közzé a »Nap«-ban »Nem voltam az udvari hálon« cím alatt. A budapesti kir. ügyészség e nyilatkozatban a királyi ház megsértését látta s kérte Nagy György mentelmi jogának felfüggesztését. A mentelmi bizottságban Héderváry Lehel lesz az ügy előadója.

— **Ingyen vasúti jegyek az alispánoknak.** A jövő évi költségvetésben 11343 korona van felvéve arra a célra, hogy a vármegyei alispánok bérletjüket kapva a jövő évben, székelyükről Budapestre ingyen utazhassanak. Ezen újítás mindenesetre célszerű, mert a vármegyék első tisztviselőinek hivatalból bizony gyakran kell felkeresniök a fővárost.

— **Polgármesterek gyűlése.** A rendezett tanácsú városok polgármestereinek országos egyesülete október hó 26-án tartja alakuló gyűlését Budapesten a Városháza nagytermében. Ennek az egyesületnek célja az, hogy felhívja a kormány figyelmét azokra a városokra, a melyek anyagi támogatásra szorulnak.

— **Névmagyorsoltás.** A belügyminiszter az 1905. évi június 14-én 40.998. sz. a. kelt rendeletét, mellyel Drótos János gyergyószentmiklósi illetőségű ugyanottani lakos családi névének Lászlóira kért átváltoztatása megengedtetett, hatályon kívül helyezte.

— **Ügyvédi vizsgálat.** Dr. Szentpétery Ödön a napokban állotta ki Marosvásárhelyen az ügyvédi vizsgálatot. Ertesztésünk szerint Gyergyószentmiklóson nyitja meg ügyvédi irodáját.

— **Az első hó.** Folyó hó 19-én reggel frissen hullott hó jelezte a tél közeledését. A hegyeket vastag hóréteg borította el s természetesen a hirtelen beállott levegőváltozás következtében. Az emberek meleg téli kabátokba bu-

tak és az utcán meggyorsították lépteiket, sítelve meleg szobájukba, melyeket immár drága pénzben kell fűteni. Ezt pedig minden esztendőbe meg kell tennünk hat hónapon keresztül.

— **Lelkész-beiktatás.** Örökre emlékezetes esemény színhelye volt Karcalva folyó hó 18-án. Ekkor érkezett meg Csík-Nagyboldogasszony várva-várt új plebánosa dr. Kásonyi Alajos. A délelőtti vonaton érkező plebánost ezrekre menő közönség várta a díszkapunál. Midőn megpillantotta epedve várt új lelkipásztorát, a lelkesedés tetőfokra hágott. A lelkes és szívből jövő éjzenés csillapultával a karcalvi székelyzenekar a »Himnusz«-t játszotta. Ennek elhangzása után a hitközség nevében Ferenc József karcalvi tanító üdvözölte, egyszerű, de szívből jövő lelkes szavakkal. Az új plebános meghatva mondott köszönetet az imponáns fogadtatásért. A nagy örömtől könnyek fakadtak a szemekben, midőn először hallották a hívek új lelkipásztorok feneteljes szavait. Szinte hallani lehetett az öröm kifakadását: »ilyen papot kerestünk«. Itt valóságos virágövel borították el a hívek az új lelkipásztor kocsiját, mely zöld ágakkal díszített utcán haladt a templomig, hol az új plebános beköszöntőjét elmondandó volt. A beköszöntő a pap és hívek köteleességéről szólt. A magas szárnyalású, szónoki szépségben gazdag beszéd mindenkit elragadt. Szentesné után a paplakra kiscsirkék hívei az új papot, hol Tompos Mátyás helyettes plebános fogadta üdvözlő beszéddel. A fogadó beszédre adott válasz után, a tisztelgések és bemutatkozások következtek. Bemutakozott az egyháztanács, a három politikai község előjárósága és a hitközség tanítótestülete. Este 64 teríték bankett volt, az új plebános tisztelőire, hol szívből jövő toasztok hangzottak el kegyelmes főpásztorunkra, az új- és helyettes papra, segéd lelkészre stb. Azon benyomással ösztönült szét, hogy az új plebánosban megtaláljuk a szívünk szerinti papot. Sok kegyelmet és kitartást kívánunk az új plebánosnak új állomásán.

— **A fogaras—brossási vasútvonal megnyitása** október 30-ára van tervezve, ezen a napon fog átadni a közforgalomnak.

— **Szövőgyár részvénytársaság Székelyudvarhelyen.** A Barsay és társai székelyudvarhelyi szövőgyáros cég a gyárat részvénytársasági alapon fekteti 150.000 korona alapítókévé. A kereskedelmi miniszter a részvénytársaságnak 40 szövegűpet ad szubvenciókép.

— **Halálozások.** Csomortáni László Ferencné sz. Farkas Etelka élete 30-ik évében, hosszas szenvedés után folyó hó 19-én meghalt. Boga Vencel 48-as honvéd tizedes, Csíkszék lakos szeptember 26-án 74 éves korában elhalt.

— **Tanítógyűlés.** A káson-alsziki r. kath. tanítói járáskör, 1908. évi október hó 27-én délelőtt 9 órakor kezdődőleg, Mindszenten az elemi népiskola helyiségében ösi gyűlést tartja; melyre a kör rendes és pártoló tagjait, valamint a nevelés ügy barátait tisztelt meghívom. Tárgysorozat: 1. D. e. 9 órakor a Szentlélek segítségül hívása és szentmisze hallgatás. 2. Fel 10 órakor rendes tanítást tartanak a helybeli tanítók. 3. Elnöki megnyit. 4. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 5. Szavaltat. 6. Felolvasó értekezés. 7. »Madárvédelem« című szabad előadás, a készítőndő tárgyak szemléltet. bemutatásával, tartja: Pálosi Géza csikmadarasi tanító. 8. Elnöki előterjesztések. 9. A tanítások méltatása. 10. Indítványok. 11. Cseke Ferenc méhészköri elnök jelentése, a méhészkör állapota és évi működéséről. Csütöreg, 1908. október 18-án. Todor István, járásköri elnök.

— **Posta- és távirtda távbeszélő szolgálat.** A kereskedelmiügyi magyar kir. miniszter az ország összes postá-, távirtda és távbeszélő hivatalainál a vasárnap korlátolt felvételi szolgálati időt folyó év október hó elsejétől kezdve a naptárban piros betűvel jelzett összes ünnepnapokra 57109. számú rendelettel kiterjesztette. A csíkszeredai m. kir. postá-, távirtda- és távbeszélő hivatalnál tehát vasár- és ünnepnapok délelőtt 8-tól 11-ig összes ügyköri szolgálat, délután pedig 2-től 3-ig távirtda- és távbeszélő fel- és leadási szolgálat tartatik.

— **Magyar kir. postatiszthelyettes.** Új rang és új hivatal; kissé katonásan hangzik ugyan, de talán éppen ezért népszerű lesz a postások legifjabb nemzedékének körében. A kereskedelmi miniszter száz tiszthelyettest fog a postához kinevezni a tavasszal. A tanfolyamot végzett és szakvizsgálatot tett postagyakornokok lesznek tiszthelyettesek, a kik ebben az állásban várják majd be, a míg rájuk kerül a sor a tisztí kinevezésnek. A tiszthelyettes a XI. fizetési osztályba fog tartozni és még nem végleges, hanem csak ideiglenes tisztviselő lesz. A postánál szaporítják még a személyzetet 10 számtiszt, 13 segédhivatali tisztviselő, 40 segédtiszt és segédellenőr, 100 kezelő és 199 szolga kinevezésével is.

— **Tűz.** Október 16-án délután Csíkszentkirályon nagy tűz pusztított. 16 gazdának lakóháza, gazdasági épülete, mind a tűz martalékává lett, mentésről a sűrűn épült házak között szó sem lehetett. A tüzet vigyázatlanság idézte elő, forró hamvat vittek a padlásra és ebből keletkezett a tűz.

— **Városok kongresszusa.** A törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városok szeptember délelőtti értekezletét tartották

Budapesten a Pannónia-szálló különtermében. Az értekezleten mintegy 40 város képviseltette magát. Elnökké Domány János kir. tanácsos, polgármestert választották meg. Az elnök megköszönve a bizalmat, hosszabb beszédben kifejtette annak okát, hogy a városokat tanácskozásra hívták össze. Előadta, hogy a kormány a városi közigazgatási költségek fedezése címén két millió koronát vett fel a városok segítésére. E segély hova fordítása felől kell az értekezletnek határoznia. A kérdés felett hosszabb vita indult meg. Az értekezlet végül elfogadta Kelemen Samu dr. orsz. képviselőnek következő határozati javaslatát: A törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok tisztviselőinek a mai napon megtartott értekezlete köszönettel veszi tudomásul, hogy Nagyméltóságod az állami költségvetésbe kétféle millió koronát vett fel a városok közigazgatási költségeinek fedezésére. Az értekezlet egyhangú határozatával arra kéri Nagyméltóságodat, hogy ezen kétféle millió koronát, mint első segítséget kizárólag a városi tisztviselők fizetésének és lakbérilletményének kiegészítésére méltóztatásuk fordítani oly módon, hogy a városi tisztviselők javadalmára arra az összegre egészítessék ki, mely a hasonló fizetésű fokozatban levő állami és vármegyei tisztviselők javadalmának megfelelő, vagy azt a rendelkezésre álló összeg keretein belül a lehetőségig megközelíti. Az értekezlet annak a reménynek és várakozásnak ad kifejezést, hogy amennyiben a most felvett két millió korona erre a célra nem volna teljesen elegendő, a nagyméltóságú kormány lehetőleg még ebben a költségvetésben, mindenesetre azonban a legközelebb következő évben ezen állami segítségnek oly mértékű felemelését fogja javaslatba hozni, mellyel a tisztviselői fizetéseknek az állam és vármegyei hivatalnokok javadalmazásával való egyenlővé tétele az egész vonalon megvalósítható lesz. E határozati javaslatot a városok képviselői küldöttségileg nyújtották át Wekerle Sándor dr. miniszterelnöknek és Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek, kik a küldöttséget a legjobb akaratukról biztosították.

— **Halálos baleset.** A gr. Mikes-féle tönkcszállító kötélpályánál Geleniczen súlyos baleset történt. Orbán Máté a zernyei fűrész végállomásán a tengelyt olajozta a létráról. E közben a pálya megindult és a lánccs és a csille közé szorult ember teljesen összelapította, úgy hogy rögtön meghalt. Orbán 52 éves volt és 7 árva hagyott gyermeke maradt.

— **Gyilkos nagyanya.** Szászrégenben Grosz János földműves kiment a feleségével a mezőre és három kis leánykaja felügyeletét nagyanyukra bízta. A gonosz lelkű nagyanya konyhakést vett elő berontott a szobába és két kis unokáját lemészárolta. A legidősebb leányka a vérengzés láttára javeszkéelve menekült a szomszédokhoz. Ezalatt a vérengző asszony fölakasztotta magát, de a kötelel idejében levágták és a gonosz nagyanyát a büntető bíróságnak adták át.

— **Lábát törte.** Bakos Ádám gyergyóremetei lakos ballábszartóréssel került a kézdí-vásárhelyi kórházba. Az erdélyi erdőparasz. társ. »Kabalás« nevű romániai területen levő telepén faösszerakással foglalkozott több társával. A bal lába a rakás közé szorult, s midőn ezt kiszabadítani akarta, egy másik fa oly erővel esett lábának, hogy azt eltörte.

— **Értesítés.** Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy nálam a halottak napján szük-séges mindenemű koszorúk úgy élő, mint csinált (viasz) virágokból kész állapotban rak-táron vannak és 5 koronától fellel mindenféle árban kaphatók. Együttal felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét a vasúti indóházzal szemben fekvő, virágüzamban levő chrysante-nium kiállítás megtekintésére. Csíkszereda, 1908. okt. 20. Tisztelettel Helwig G. János.

— **Hirdetmény.** A m. kir. pénzügyigazgatóságának az 1908. évi október hó 14-én kelt 23740. számú rendeletével az uzvölgyi m. kir. pénzügyi laktanya javítási munkálatokat ez évben feltétlenül bevégezése céljából 1708 kor. 51 fillér összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az 1908. évi október hó 31-ik napjának délelőtti 10 órájára a csíkszeredai kir. építészeti-hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenyeljárás hirdettetik. A versenyzői óhaj-tók felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kiírt napon d. e. 10 óráig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzen beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlat-hoz az általános feltételekben előírt, az engedélyez-tett költségösszegek 5%-ának megfelelő bánt-pénc csatolandó. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes felté-telek a csíkszeredai m. kir. államépítészeti hi-vatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

— **A baromfityesztésből miképp lehet állandó és nagy jövedelmet biztosítani?** A legutóbbi években rohamosan emelkedett nemcsak hazánkban, de a külföldön is a hus ára. Természetesen következménye lett ennek aztán az, hogy a közönség a baromfihus és tojás-fogyasztást óriási mértékben fokozta s így a baromfi és tojás ára is lényegesen emelkedett. Kétség-telenül bizonyítottatik pedig az, hogy a leg-olcsóbban állítható elő a baromfihus és tojás, csak tudni kell annak módját, mert ismeretes dolag az, hogy nem minden baromfi való hus-

vagy tojástermelésre s nem minden vidéken lehet az egyik, vagy másik tenyésztési sikere-sen folytatni. Ezen fontos tenyésztési ágazat kellő fellendítésére nagyon jó eszközünk van s ez a Ereblay Emil állattenyésztési m. kir. felü-gyélő baromfityesztő szerkesztésével hette-nként megjelenő »Baromfityesztés« című szak-lap, mely immár újtól kezdve a 7-ik évfoly-lyamba fog lépni. Ezen képes heti szaklapot a szerkesztőség (Kolozsvár) mindenkinek, aki levelezőlapon oda fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küld mutatól, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e hézagpótló lapot minden tenyésztő megismerje s abból állandó és nagy haszna legyen. A »Baromfityesztés« felőleli és a legteljesebben tárgyalja a gazdasági és sportbaromfi, éneklő- és diszmadár, galamb és háziyuftenyésztési és értékesítési kérdéseket. Földbirtokosok, bérlok, gazdatisztek, kisgazdák iparosok és magánok egyaránt használnak és élvezettel olvashatják a »Baromfityesztés«, a magyar baromfityesztési ügy igaz barátját. Előfizetési ára: egy évre 10 korona, félévre 5 korona. Előfizetési pénzek e cím alatt: »Baromfi-tyesztés« szerkesztősége (Kolozsvár) küldendők.

NYILTTÉR.

(E rovatban közöltöktér nem felelős a szerkesztő).

ÖVÁS.

Az utóbbi időben több oldalról az általá-nosan ismert és kedvelt Bluestar és Alda szivarkapapírok hamisítványait hozzák forgalomba. A t. szivarkapapír eladó urakat tisztelettel figyelmeztetjük, hogy a szivarkapapír vételénél különösen arra ügyeljenek, hogy a csillagos papírnál egy nagy kék csillag felett Bluestar felírás van, míg az Alda papírnál minden egyes lap a kard víz jeggyel van ellátva. Kereskedők, kik hamisítványokat forgalomba hoznak, a büntető jogi üldözést veszélynek vannak kitéve.

KÖZGAZDASÁG.

A »Hermes« Magyar Általános Váltótársaság Rt. Budapest, heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és pénzpiacról.

Budapest, 1908. október 14.

budapesti értéktőzsdé hangulatát az elmúlt hét folyamán még mindig a külpolitikai ese-mények befolyosították, bár azokkal szemben mondhatjuk, hogy a tőzsdé eléggé nyugodt magaviseletet tanusított. — Az árfolyamok lényege-sebb szilárdulást nem mutattak ugyan, azonban a politikai aggodalmak folytán való rohamos realitások megszűntek. A forgalom igen szűk keretek közt mozgott, az irányzat azonban ál-talában tartottnak mondható. Bécsi és külföldi vásárlásokra a 4 százalékos magyar koronajá-radék árfolyama emelkedett, valamint több helyi érték iránt is élénk kereslet mutatkozott. Neve-zetesen lényegesen emelkedett a becsoni cementgyár Unió részvények árfolyama az igen kedvező üzletmenetéről szóló hírek kö-vetkeztében, valamint a Danubius hajó híre. Kereslet mutatkozott továbbá rimarurányi vas-mű részvények iránt, melyeknek árfolyama szintén emelkedett.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

okt. 8. okt. 15.	
4 százalékos m. koronajáradék	91.75 92.25
Magyar hitel részvény	735.25 740.25
Osztirák hitel részvény	630.— 632.75
Danubius hajó és gépgyár részv.	257.— 259.50
Becsoni cementgyár részvény	592.— 612.50
Rimarurányi vasmű részv.	554.75 559.25

Faarverési hirdetmény.

A lázárfalvi közbirtokosság 1908. évi október hó 30-án délután 2 órakor a lázárfalvi község házában tartandó nyilvános szó- és zárt írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező Koczafenyő nevű erdőréssz 1239. k. hold területéről kihaszoruló 627. drb lucfenyő törzs 357.3 m² kitevő tisztá mofatómégét. Kikiáltási ár 1787 korona. Bántapénz tíz százalék. Az írásbeli ajánlatok a bántapénz kíséretében az árverés megkezdése előtt benyújtandók a közbirtokosság elnökéhez. Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslési iratok a közbirtok-sággi elnöknek megtekinthetők.

Ábrahám Béla, Vízgy András, közb. jegyző. 1-2 közb. elnök.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vendégeimmel tudatni, miszerint **borboly és fodrász-üzletemet áthelyeztem saját házamba, a Hargita-utca 39. házszám alá, (a pénzügyi laktanya mellé).** Kérem az igen tisztelt közönség saives pártfogását és vagyok **köszönve** **BORSODI GÉZA,** fodrász.

Sz. 8706—908. tkvi.

1—3

Hirdetmény.

Csikszentimre községre nézve az 1882. XXIX. t.-c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvben való lejegyzése iránti eljárás befejeztével, ez azzal a felosztással tétetik közé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve a szakaszoknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit és valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1888. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlésére érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1909. évi április hó 10-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 17. §-ának eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1883. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak, írásbeli ellentmondásait hat hónap alatt, vagyis az 1909. évi április hó 10-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vetetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az eljárás csak annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis az 1909. évi április 10-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltja után az említett bejegyzéssel, csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelemztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratot adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűsített másolatokat is adtak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetiekkel a tkvi hatóságnál átvehetik.

Csikszentmárton, 1908. évi szeptember 19.
Dr Szabó,
kir. járásibíró.

**OSZTÁLYSORSJEGYEK
a XXI-ik sorsjátékra kaphatók
Szvoboda József**

könyvnyomdájába Csikszerezében.
Huzás 1908. november hó 19 és 21-én.

**A legelősebb bevásárlási forrás
FEKETE VILMOS**

Illatszertárában, Csikszerezében
Kaphatók a legfinomabb illatszerek de kagrononként és mindeneműi arcz- és kezápoló szerek. Gyógy- és virágszappanok

Az Inda-sósorszesz főlerakata.
Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen **Hajrak-regenerator** az őszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színét, valamint mindennemű különlegeségeket raktára.
A Thymol és Stomatín fogápoló szerek a legjobbak. A Trifoleum (hajpetrol) hőlgyeknek állandó hajpótláshoz nélkülözhetetlen. — A Honey Jelly a legjobb kozmikum.
Vidéki megrendelések legerősebben eszközöltek.

**HIRDETÉSEK
olcsó árszámítás mellett
közöltetnek s felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.**

Faárverési hirdetmény.

A csikszépvízi Szentháromság segély egyesület igazgatósága, az 1908. évi október hó 31-én délután 2 órakor, az egyesület saját helyiségében tartandó nyilvános szó- és zárt írásbeli árverésen eladja az egyesület tulajdonát képező, csikszépvízi határ „Hosszúsarok” nevű erdejében körül határolt tővön álló körülbelül 3539 darab 2034 m³ lucfenyő hasznofáját

Kikiáltási ár 3000 korona.
Bánatpénz ennek 10 százaléka

Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok, melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező igazgatóságához nyújthatók be, szintén megfelelő bánatpénzzel látandók el. Az ajánlatokban kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és annak magát aláveti.
Utóajánlatok nem fogadhatók el.

Árverési és szerződési feltételek az egyesület pénztárnokánál megtekinthetők.

Az erdőben fafelvétél az igazgatóság előzetes engedélyével eszközölhető.

Fejér János,
igazgató.

KERESKEDŐ TANULÓNAK
egy jó családból való 13—14 éves iskolázott flu felvétetik
Trohán József fűszerkereskedőnél, Csikszerezében.

LŐTT VADAKAT,
mint esászár madarat, fogolyt, nyulakat, őzet és medvéket egész telen át utánvét mellett veszek át.
Kuschmann Ferenc vadkereskedő, Brassó.

Első Ferlachi Fegyvergyár
Wernig Péter cs. és kir. udvari szállító társaság k. k.
Ferlach, (Karinthia).

Ajánlják világhírű, általános elismert jóhírű és elsőrangú gyártmányait, mind Wernig négycsővű fegyverei nagyszerű löképesességgel, mindennemű vadász és céllövőfegyverek, háromcsővű fegyverek, Hammerlin fegyverek, golyós fegyverek, Mannlicher és Mannlicher Schönauer fegyverek minden többnagyságban felszerelt céllátcsóval, vagy a nélkül.
Minden javítást elvállalunk és olcsón számolunk.
Árjegyzék ingyen. Magyar levelezés.

Czaka Béla, mészáros és hentes, Csikszerezeda.

A fogyasztó közönség szives figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek **HENTES-ÜZLETTEL** való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kiméltsem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezeltem, legizletesebb, íriss hentesárakkal szolgálhassam ki, u. m.:
Párisi, lengyel, füstölt és szalámi-kolbász, virsli és stbi cikkekből.
Főtörekvésem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árukkal kielégíthessem, versenyképes árukkal.
Vidéki megrendeléseket is a legpontosabban eszközölök.

Nagy raktár magyar gyártmányú női, férfi és gyermek cipőkben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az **ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNYRE AZ ÖSSZES UJDONSÁGOK** női- és férfi-divatcikkekben, rendkívüli nagy választékban megérkeztek.
Szép választék különleges női diszkalapokban.

Egyben tisztelettel értesítem, hogy ó-budai különtelenség név alatt új műnőségű rácsok kerül forgalomba, mely az ó-budai fehérítő és esztendő gyárban lesz előállítva, s mely hivatal van egy jó minőségűvel, valamint olcsó áránál fogva a külföldről gyakran magyar név alatt becsémpészet hasznoló árakat teljesen kiszorítani.
Gyárosom Csikmegye részére kizárólag engem bízott meg ennek árusításával.
Teljes tisztelettel:

Pototzky Márton női és férfi-divatraktára, Csikszerezeda.

Nagy raktár magyar gyártmányú női, férfi és gyermek cipőkben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Brassóban** saját telkemen (Vasut-utca, a tramway elágazásánál) bel- és külföldi márványból faragtatok és esiszólatok :::

**BÚTOR-MÁRVÁNYLAPOKAT
ÉS SIREMLÉKEKET**

Továbbá raktáron tartok: Gránit, Sienit, Labrador és Andesyt kemény közeli siremlékeket, amelyek kaphatók 20 koronától 2000 koronáig. Mind első kézből a legelősebben szereshetők be. — Ügynökök mellőzésevel kérem egész bizalommal hozzám fordulni, mert ez által nagy megtakarítás érhető el. — Szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:
NAGY JÓZSEF :: kőfaragó mester :: BRASSÓBAN.

GŐZ-, HŐLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBANI

Száz és száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás terén. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatású szer a hőfürdők ::: (gőz- hőleg és gyógyfürdők) rendszeres használata :::

A „Sanitás” szobafürdő készülékekkel otthon lakásának bármely szobájában a leghatásosabb gőz- és hőleg fürdőt készítheti bárki, 5 percz alatt 5 fillér költéssel. A lakásban a kényelem netovábbja. Kipróbált biztos hatású szer nátha, torokfájás, helyrehozás, álmatlanság eseteiben, stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható és valamely szekrény mögé állítható.

A készülék megtekinthető vétel-kötelezettség nélkül Szvoboda József képviselőmnél helyben, sőt kívánatra háznál is bemutatattik.

FÖRSTNER ALADÁR
a „Sanitás” szobagőzfürdő-készülék egyedi gyártója.
Budapest, VII. kerület, Alsóerdősor 30. sz. Telefon 97—51.

Hosszurovó Cement Födélcserép

majdnem határtalan tartósságú, igen könnyű fődőanyag, olcsó áron kapható
PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15 sz.

Iroda: Kapu-utca 15 sz.